

Underlag beslutat av den nationella styrgruppen för ALF

Definition av universitetssjukvård

Definition enligt ALF

Universitetssjukvården definieras i det centrala avtalet i avsnittet om parternas avsiktsförklaring och beskrivs vidare under första paragrafen i avtalet.

Avsiktsförklaringen fastställer att "Genom detta avtal är parterna överens om att gemensamt främja hälso- och sjukvårdens utveckling genom ett fördjupat och vidgat samarbete inom forskning, utbildning och utveckling. Parterna är vidare överens om att sträva mot en ökad samordning och koncentration av de resurser som görs tillgängliga i samarbetet. För att skapa goda förutsättningar för forskning och utbildning är parterna överens om att berörda universitet ska delta i organisering och ledning av verksamheten i den del av hälso- och sjukvården som utformas med särskild hänsyn tagen till forskningens och utbildningens behov. Denna verksamhet betecknas universitetssjukvård och är en gemensam angelägenhet för berörda landsting och universitet. "

Vidare anges i första paragrafen att "Universitetssjukvårdens kärnverksamheter ska, jämte hälso- och sjukvård, vara klinisk forskning och utbildning liksom kunskapstillämpning och kunskapspridning för hälso- och sjukvårdens utveckling.

Universitetssjukvården ska

- fortlöpande bedriva forskning av hög nationell och internationell kvalitet,
- bedriva utbildning av hög kvalitet,
- följa den internationella utvecklingen inom medicinsk forskning, utbildning och hälso- och sjukvård,
- bidra till en evidensbaserad hälso- och sjukvård genom att överföra egna och andras forskningsresultat till praktisk vård och fortlöpande utvärdera etablerade och nya metoder,
- förmedla resultatet av sin verksamhet till övriga delar av hälso- och sjukvården, och
- samverka med näringslivet och patientorganisationer.

Universitetssjukvårdens miljöer kännetecknas av hälso- och sjukvård av hög kvalitet, sjukvårdshuvudmannens uttalade uppdrag för forskning och utbildning, innovativ kultur och en incitamentsstruktur för kunskapsutveckling. Universitetssjukvården ställer särskilda krav på organisationsutformning, vetenskapligt ledarskap, infrastruktur och finansiering".

Dessutom anges i 1 § att "Landsting som ingår avtal med en privat vårdgivare ska säkerställa att utbildning och forskning kan utföras med hög kvalitet även hos den vårdgivaren."

Tillägg

Arbetsgruppen har vidareutvecklat definitionen genom nedanstående tillägg.

- Det är landstingens och universitetens gemensamma ansvar att utforma ledningsstrukturen för samverkan inom forskning, utbildning och sjukvårdsutveckling.
- Universitetssjukvården har särskilda krav på finansiering, vilket innebär att det finns tillgängliga medel avsatta för - forskning, utveckling och utbildning.
- Universitetssjukvård är snarare en funktion än en geografisk plats och endast vissa delar av hälso- och sjukvården kommer att bli universitetssjukvård.
- Universitetssjukvårdsenhet avser i normalfallet en klinik eller motsvarande basenhet, som leds av en verksamhetschef*. Sådana enheter kan även utses hos privata vårdgivare som har avtal med ett berört landsting.

*) Den som enligt hälso- och sjukvårdslagen har uppdrag som verksamhetschef.

Kriterier för universitetssjukvårdsenheter

Enligt det centrala avtalet ska de regionala avtalen reglera hur och på vilka grunder som enheter i universitetssjukvården utses. Vidare ska styrgruppen "ange riktlinjer för utformning och genomförande av återkommande utvärderingar av universitetssjukvården". För att tydliggöra för universitet och landsting vilka särskilda krav som kommer att ställas i kommande utvärderingar, har styrgruppen beslutat om ett antal kriterier som bör vara uppfyllda vid varje universitetssjukvårdsenhet (USV-enhet). Kriterierna delas upp i fyra huvudsakliga områden: forskning, utbildning, sjukvårdsutveckling och infrastruktur.

A. Forskning

I. Ledning och organisation

Vid varje USV-enhet ska:

- a) Minst en person med docentkompetens ha en förenad eller adjungerad anställning vid berört universitet.
- b) En forsknings- och utbildningsansvarig person med minst docentkompetens med anknytning till berört universitet (förenad eller adjungerad anställning) sitta med i enhetens ledningsgrupp.
- c) Forskarutbildning och docentmeritering tillmätas betydelse vid rekrytering och tjänstetillsättning*.
- d) Forskarutbildad personal finnas inom – för enhetens kliniska verksamhet – relevanta personalgrupper.
- e) Forskningstid schemaläggas för forskarutbildad personal inom – för enhetens kliniska verksamhet – relevanta personalgrupper.

*) Se även *Förordning (1998:1518) om behörighet till vissa anställningar inom hälso- och sjukvården m.m.*

II. Forskarutbildning

Vid varje USV-enhet ska:

- a) Minst en kliniskt verksam anställd vara registrerad doktorand.
- b) Minst ett halvtidsseminarium eller disputation hållas under en fyraårsperiod.

III. Vetenskaplig produktion

Vid varje USV-enhet ska:

- a) En kontinuerlig vetenskaplig produktion finnas/redovisas.
- b) Externa medel för forskning erhållna i nationell eller internationell konkurrens redovisas.

B. Utbildning

Vid varje USV-enhet ska:

- a) Utbildningsinsatser för och/eller handledning av läkarstuderande tillhandahållas.
- b) Alla personer som deltar i utbildningsinsatserna ha erforderlig pedagogisk utbildning enligt universitetets direktiv för pedagogisk handledarutbildning.

C. Sjukvårdsutveckling

Varje USV-enhet ska:

- a) Bidra till en evidensbaserad hälso- och sjukvård.
- b) Svara för kunskapstillämpning och kunskapsspridning för hälso- och sjukvårdens utveckling.
- c) Överföra egna och andras forskningsresultat till praktisk vård och fortlöpande utvärdera etablerade och nya metoder.
- d) Förmedla resultatet av sin verksamhet till övriga delar av hälso- och sjukvården.
- e) Årligen kunna redovisa allt utvecklingsarbete inom enheten som är relevant för landstinget/regionen.
- f) Redogöra för rapportering till nationella och internationella kvalitetsregister.
- g) Kunna redovisa hur och i vilken omfattning personalen deltagit i:
  - i) regionala, nationella och internationella vetenskapliga möten med egen vetenskaplig presentation,
  - ii) utarbetande av regionala, nationella och internationella riktlinjer (även läkemedelskommittéer),
  - iii) regionala, nationella och/eller internationella kliniska studier (dvs. forskning som avser människor enligt etikprövningslagen) och
  - iv) fort- eller vidareutbildning (för all specialutbildad personal).

D. Infrastruktur

Varje USV ska:

- a) Tillhandahålla lokaler och basal utrustning som möjliggör klinisk forskning och utbildning.
- b) Ge tillgång till – för verksamheten – relevant forskningsinfrastruktur och kliniskt material, t.ex. biobanker och kvalitetsregister, core facilities, rådgivningsfunktioner inkl. biostatistik och epidemiologi, regional stödfunktion för kliniska studier, samverkansstrukturer för företag, innovationssystem samt utbildningsmiljöer för klinisk färdighetsträning.
- c) Samverka med akademi och andra landsting för att genomföra kliniska studier.
- d) Tillgodose att patienterna tillfrågas om att delta i kliniska studier eller att spara biobanksprover (med tillhörande personuppgifter) för forskning.